N:o 101.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående reglering af löneförhållandena m. m. vid mynt- och kontrollverken; gifven Stockholms slott den 26 februari 1909.

Under åberopande af härvid fogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen, att

dels nuvarande mynt- och kontrollverken må förenas till ett verk, benämndt mynt- och justeringsverket, till hvilket från kontroll- och justeringsstyrelsen öfverflyttas öfverinseendet öfver justeringsväsendet i riket;

dels godkänna följande förslag till aflöningsstat för mynt- och justeringsverket att tillämpas från och med år 1910:

	Kronor.					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Arfvode.	Ortstillägg.	Summa.	
Myntdirektören, jämte fri bostad och bränsle	5,600	2,500	—	—	8,100	
1 förste ingenjör, jämte fri bostad och bränsle	3,600	1,800	—	—	5,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 kamrerare, jämte fri bostad och bränsle	3,100	1,600	—	—	4,700	
1 ingenjör	2,200	1,500	—	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 kassör	2,200	1,500	—	300	4,000	
1 myntgravör	—	—	2,500	—	2,500	
1 vaktmästare, jämte fri bostad och bränsle	900	450	—	—	1,350	
Till vikariatsersättningar	—	—	—	—	1,200	
Summa	—	—	—	—	31,250	

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning vid mynt- och justeringsverket skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af verket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest verkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan anses såsom självständigt ämbetsverk, eller därest vissa ifrågavarande verk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning vid mynt- och justeringsverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda verk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registreradt, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår myntdirektören, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, myntdirektören, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid mynt- och justeringsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tillsvidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras till följd af tjänsteresor eller för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning vid mynt- och justeringsverket, densamma, mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till motsvarande eller jämförlig befattning vid de hittillsvarande mynt- och kontrollverken, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller på grund af förordnande i följd af frågan om nämnda verks omorganisation;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att tjänstemännen äga årligen, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester, myntdirektören, förste

ingenjören och kamreraren en hvar under en och en half månad samt tjänstemännen af första lönegraden en hvar under en månad;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att begagna sig af semester å tid af året, som af myntdirektören bestämmes;

att vid afgång från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara,

ej mindre, att en hvar, som med eller efter 1910 års ingång tillträder befattning vid mynt- och justeringsverket, skall vara pliktig att underkasta sig ofvanberörda villkor och bestämmelser;

än äfven att de förutvarande innehafvare af befattningar vid mynt- och kontrollverken, hvilka icke före den 1 november 1909 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels i riksstaten under sjunde hufvudtiteln, i stället för det därstädes för närvarande uppförda ordinarie anslag till mynt- och kontrollverken, uppföra ett ordinarie anslag till mynt- och justeringsverket å 31,250 kronor;

dels medgifva, att alla för mynt- och justeringsverkets verksamhet erforderliga omkostnader må bestridas af de inkomster, som uppstå i sammanhang med myntnings- och justeringsverksamheten;

dels ock, under förutsättning af bifall till sistnämnda hemställan, ur riksstaten utesluta det under sjunde hufvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget å 15,000 kronor med titel »omkostnader för kontrollverket».

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Carl Swartz.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1909.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Swartz anförde i underdånighet:

Den kommitté, åt hvilken Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 uppdragit att afgifva underdånigt utlåtande och förslag rörande reglering af statens ämbetsverks och myndigheters löneförhållanden m. m., fick genom nådigt bref den 6 december 1907 föreskrift att behandla regleringsfrågorna vid mynt- och kontrollverken och vid kontroll- och justeringsstyrelsen i sammanhang med hvarandra; och förordnade Kungl. Maj:t myntdirektören E. Brusewitz, t. f. öfverdirektören och chefen för kontroll-

och justeringsstyrelsen K. Lindeberg samt kontrolldirektören K. A. Wallroth att vara ledamöter af kommittén under den tid, de nämnda verken utgjorde föremål för kommitténs behandling.

Med underdånig erinran att myntdirektören Brusewitz aflidit den 24 september 1908, har kommittén den 8 december samma år afgifvit förslag rörande de ifrågavarande verken.

Efter det kontrolldirektören och t. f. myntdirektören Wallroth samt kontroll- och justeringsstyrelsen den 28 sistlidne december hvar för sig afgifvit infordradt underdånigt utlåtande, får jag härmed inför Eders Kungl. Maj:t anmäla nämnda kommittébetänkande, hvad angår reglering af löneförhållandena m. m. vid mynt- och kontrollverken.

Inledningsvis torde jag få meddela följande data ur den af kommittén lämnade historik öfver de båda verkens utveckling. *Historik.*

Genom instruktionen för kammarkollegium den 11 oktober 1734 förklarades myntverket lyda under nämnda ämbetsverk. Detta förhållande fortfor intilldess jämlikt nådigt bref den 22 maj 1829 myntverket förenades med kontrollverket och ställdes under inseende af bergskollegium.

Kontrollverket, som inrättades på grund af kungl. kontrollstadgan den 7 december 1752, lydde under kommerskollegium intilldess det, såsom nyss nämndes, förenades med myntverket.

Inseendet öfver de båda verken öfverflyttades år 1838 från bergskollegium till statskontoret.

Enligt reglementet för myntverket den 30 april 1836 skulle det uteslutande tillhöra nämnda verk att förmynta guld, silfver och koppar samt att slå medaljer och jettoner. Kontrollverket hade, enligt instruktion af samma dag, till uppgift att verkställa probering och kontrollstämpling af guld-, silfver- och tennarbeten.

Närmaste inseendet öfver bägge verken utöfvades af en öfverdirektör såsom chef. Enligt nådiga brefvet den 10 augusti 1838, angående »mynt- och kontrollverkets» ställande under statskontorets öfverinseende samt om gränserna för öfverdirektörens vid detta verk ämbetsbefattning, skulle bemälde öfverdirektör äga att, såsom ledamot i statskontoret, föredraga alla där förekommande ärenden rörande »mynt- och kontrollverket» och deltaga i öfverläggningen om och afgörandet af dessa ärenden. I sin egenskap af styresman för verken ägde likväl öfverdirektören, oberoende af statskontoret, beslutanderätt i öfverensstämmelse med reglementets föreskrifter i allt hvad som rörde verkens drift och underhåll samt hushållningen och ordningen därvid äfvensom dispositionsrätten öfver de till kostnaderna för myntningen i stat anslagna medel, de genom myntskatten och präglingen af kopparmynt upp-

kommande inkomster samt expensmedlen för kontrollverket. I myntärenden, som berodde på öfverdirektörens afgörande, borde myntmästaren, om han var af skiljaktig mening, reservera sig till protokoll, vid äfventyr att i annat fall lika med öfverdirektören ansvara för beslutet, om åtal följde därå.

Enligt stat, som gällde vid den tidpunkt, då 1874 års löneregleringskommitté den 30 december 1875 afgaf betänkande angående mynt- och kontrollverken, utgjordes tjänstemannapersonalen vid dessa verk, utom öfverdirektören, af följande:

vid myntverket:

en myntmästare, som det ålåg att besörja all myntning eller prägling af guld, silfver och brons äfvensom skedning samt testning af de ädla metallerna, då sådant erfordrades;

en kamrerare, hvilken bestred kassörs- och redogörarbefattningen för såväl mynt- som kontrollverket;

en mynt- och bergsproberare med åliggande att undersöka halten af allt till myntet inkommande guld och silfver äfvensom tillmyntningssmältningar och färdigt mynt;

en myntgravör och en elev hos denne; samt

vid kontrollverket:

en kontrollör, hvilken ägde närmaste befattningen med och tillsynen öfver proberingens och kontrollstämplingens behöriga verkställande, äfvensom

två amanuenser med uppdrag att biträda såväl vid proberingen som vid förefallande kansligöromål m. m.

Såsom vaktbetjäning funnos upptagna två vaktmästare och en stämpeldräng.

Därförutom var vid myntverket anställdt erforderligt antal verkmästare och arbetare.

Under hänvisning i öfrigt till hvad löneregleringskommittén i sitt förevarande betänkande (sid. 4—17) meddelat angående 1874 års löneregleringskommittés förslag till organisation af mynt- och kontrollverken, vill jag endast erinra, att Kungl. Maj:t till 1876 års Riksdag aflät proposition angående ny lönestat för dessa verk. Hufvudpunkter med afseende å verkens organisation voro i denna proposition följande:

att, med upphörande af statskontorets öfverinseende öfver mynt- och kontrollverken, dessa skulle organiseras såsom två självständiga styrelseverk under finansdepartementet samt under chefskap, det förra af en myntdirektör, det senare af en kontrolldirektör;

att myntdirektören jämte chefskapet för myntverket skulle öfvertaga de väsentligaste af de bestyr, hvilka då ålågo myntmästaren;

att kontrolldirektören i egenskap af chef för kontrollverket skulle öfvertaga alla den dåvarande öfverdirektörens åligganden i afseende å detta verk och dessutom vid myntverket det väsentligaste af mynt- och bergsproberarens göromål samt den öfverdirektören då åliggande probering;

att myntkamrerarens befattning med kontrollverket skulle upphöra, men han i dess ställe förpliktas att, jämte sina dåvarande åligganden vid myntverket, öfvertaga de myntmästarens bestyr, hvilka icke tillfölle myntdirektören;

att kontrollören, jämte bibehållande af de med denna befattning då förenade göromål, skulle öfvertaga de kamreraren förut åliggande kassörs- och räkenskapsbestyren vid kontrollverket; samt

att i stället för de dåvarande två amanuenserna en assistent skulle anställas vid kontrollverket.

Med godkännande af den af Kungl. Maj:t föreslagna organisationsplanen fastställde Riksdagen aflöningsstat för mynt- och kontrollverken att lända till efterrättelse från och med år 1877.

Såsom kommittén erinrat innehålla de för närvarande för verken gällande instruktioner i hufvudsak följande bestämmelser.

Myntverkets organisation och verksamhet.

Den för myntverket gällande instruktion är utfärdad den 8 december 1876. I vissa delar däraf hafva dock vidtagits ändringar genom nådiga kungörelser den 22 februari och den 22 november 1878, den 31 december 1886 och den 20 november 1896.

Instr. § 1.

Enligt instruktionen har myntverket till åliggande och är ensamt berättigadt att tillverka allt rikets mynt och skiljemynt enligt gällande myntlag. Därjämte tillhör det verket att prägla medaljer och jettoner.

§ 2.

Vid myntverket äro anställda en myntdirektör, som är verkets chef, en myntkamrerare och en myntgravör; hvarjämte chefen för rikets kontrollverk, kontrolldirektören, åligger den befattning vid myntverket, hvarom stadgas i instruktionen för sistnämnda verk.

§ 3.

Myntdirektören och myntkamreraren utnämnas af Kungl. Maj:t, den senare efter förslag af myntdirektören. Myntgravören antages och afskedas af myntdirektören.

§ 4.

För att kunna utnämnas till myntdirektör eller myntkamrerare äro i instruktionen uppställda följande fordringar: a) godkänd maturitetsexamen vid högre elementarläroverk; b) antingen vid ett af rikets uni-

versitet aflagd examen till bergsstaten eller ock fullständig afgångsexamen från tekniska högskolans fackskola för bergsvetenskap med betyg öfver godkända insikter i bergskemi och metallurgi; och c) praktisk skicklighet vid utförandet af sådana proberingar, som förekomma vid myntverk, hvilken skicklighet skall ådagaläggas genom prof vid myntverket, därest sådant påfordras.

§ 5. Extra kontorsbiträde äfvensom verkmästare och arbetare vid myntverket antagas och afskedas af myntdirektören, som äfven bestämmer deras arfvoden och öfriga förmåner, allt efter samråd med myntkamreraren.[1])

Vid myntverket skall vara anställd en vaktmästare. Denne, som jämväl tjänstgör vid kontrollverket, antages och afskedas af myntdirektören, likväl efter samråd med kontrolldirektören.

§ 6. Under rubriken tjänstemännens åligganden stadgas i instruktionen beträffande myntdirektören, att det tillhör honom att öfvervaka myntillverkningen och medaljpräglingen i dess helhet samt hafva inseendet öfver myntverkets såväl fasta som lösa egendom, för hvars säkerhet och vidmakthållande honom åligger att vidtaga ändamålsenliga åtgärder.

Honom tillkommer beslutanderätten i allt, som rörer myntverkets drift och underhåll samt hushållningen och ordningen därvid. Då fråga är om nybyggnad eller viktigare förändringar ej mindre vid själfva mynttillverkningen, än äfven af därför erforderliga maskiner och apparater, uppgör han efter samråd med kontrolldirektören förslag därtill, som underställes Kungl. Maj:ts pröfning och stadfästelse.

Myntdirektören disponerar inom af Kungl. Maj:t bestämdt belopp verkets inkomster, ansvarar för rätta användandet däraf och utöfvar tillsyn å bokföringen.

Vid de proberingar, som enligt stadganden i instruktionen böra verkställas af myntdirektören, äger han erhålla biträde af myntkamreraren; börande likväl proberingen å såväl smält som i tenar gjutet guld, äfvensom den motprobering af guld, som nämnes uti § 11 i instruktionen, verkställas af myntdirektören personligen, såvidt hans öfriga göromål tillåta det.

Myntdirektören uppgör i samråd med kontrolldirektören och öfverlämnar till stadfästelse af Kungl. Maj:t förslag till alla de taxor, enligt hvilka afgifter skola af allmänheten erläggas till myntverket.

---

[1]) Vid myntverket voro under år 1907 anställda en verkmästare, en maskinist samt 24 arbetare; hvarförutom funnos nattvakt, portvakt och gårdskarl.

Det tillhör myntdirektören att utfärda de ordningsstadgar för verket, hvilka kunna finnas behöfliga, äfvensom instruktion för myntgravören, samt att efter samråd med kontrolldirektören upprätta den tariff, hvarefter gravörens arbeten åt myntverket skola betalas.

Före den 1 april hvarje år skall myntdirektören afgifva berättelse till Kungl. Maj:t om myntverkets verksamhet under sistförflutna kalenderåret. Ofriga berättelser och rapporter, som kunna varda föreskrifna för verket, åligger det jämväl myntdirektören att afgifva.

Han skall låta föra protokoll vid de tillfällen, då öfverläggningar äga rum emellan honom och kontrolldirektören, äfvensom då olika meningar uppstå dem emellan i frågor om halten af för utmyntning smält gods eller om halt och vikt af färdigt mynt.

Myntdirektören tillhör att vidtaga nödiga åtgärder för bibehållande af myntverkets utväxlingskassa vid den för skiljemyntsutväxlingen erforderliga storleken. När utmyntning af ett eller flera slag af skiljemynt synes honom böra företagas, uppgör han förslag därtill, hvilket tillika med uppgift angående den för myntningen behöfliga kvantiteten metaller underställes Kungl. Maj:ts pröfning. *k. k. 20/11 1896.*

Myntkamreraren, hvilken tillika bestrider kassörsbefattningen vid verket, redogör för all därvarande uppbörd, förer verkets räkenskaper och verkställer den där behöfliga protokollsföring; biträder myntdirektören vid utförandet af de denne åliggande proberingar; förer smältböckerna; öfvervakar och förer anteckningar öfver in- och utvägningarna vid verkstäderna; ombesörjer efter uppdrag upphandling af bränsle och förbrukningsmaterialier samt biträder myntdirektören vid vården af verkets fastighet. *§ 7.*

Myntgravörens åligganden vid myntverket bestämmas i särskild instruktion, utfärdad, såsom nämnts, af myntdirektören. *§ 8.*

Därjämte åligger myntgravören att för de pris, som uppgöras med kontrolldirektören, tillhandahålla kontrollverket såväl kontrollstampar som andra vid nämnda verk behöfliga stampar.

Kontrolldirektörens åligganden vid myntverket äro: *§ 9.*

att med uppmärksamhet följa tillverkningen af mynt och skiljemynt, för hvars riktighet till halt och vikt han lika med myntdirektören är ansvarig, samt, då han anser några åtgärder böra vidtagas för myntverkets säkerhet och vidmakthållande, anmäla sådant för myntdirektören;

att utföra de proberingar å guld, silfver, koppar, brons, krätser m. m., som föreskrifvas i instruktionen för myntverket;

att gemensamt med myntdirektören öfvervaka de präglade myntens

uppräkning, granskning och uppvägning samt att föra journal öfver uppräkningen och uppvägningen;

att, då myntdirektören af sjukdom eller annan orsak är hindrad att förrätta sin tjänst, öfvertaga bestridandet af myntdirektörsbefattningen, om han förordnas därtill; samt

att, då han och myntdirektören äro af olika åsikter i fråga, som utgör föremål för deras gemensamma öfverläggning, skriftligen afgifva till protokollet sin mening jämte skälen därtill.

Kontrollverkets organisation och verksamhet.

För kontrollverket gäller instruktion af den 8 december 1876 med de ändringar däri, som innefattas i kungl. kungörelserna den 6 december 1907 och den 11 december 1908.

Instr. § 1.

Enligt instruktionen är detta verk inrättadt för probering och kontrollstämpling af guld-, silfver- och tennarbeten.[1])

§ 2.

Vid verket äro anställda en kontrolldirektör, som tillika har den befattning vid myntverket, hvarom stadgas i instruktionen för sistnämnda verk, en kontrollör och en assistent.

§ 3.

Kontrolldirektören och kontrollören utnämnas af Kungl. Maj:t, den senare efter förslag af kontrolldirektören. Assistenten antages af kontrolldirektören antingen tills vidare eller på viss tid, i senare fallet på högst tre år i sänder.

För att kunna utnämnas till kontrolldirektör eller kontrollör eller antagas till assistent äro i instruktionen uppställda följande fordringar: a) godkänd maturitetsexamen vid högre elementarläroverk; b) antingen vid ett af rikets universitet aflagd examen till bergsstaten, eller ock fullständig afgångsexamen från tekniska högskolans fackskola för bergsvetenskap med betyg öfver godkända insikter i bergskemi och metallurgi; och c) praktisk skicklighet i utförandet af sådana proberingar, som förekomma vid myntverk, hvilken skicklighet skall ådagaläggas genom prof vid myntverket, därest så erfordras.

§ 4.

Extra biträden vid kontrollverket för proberingen samt kansli- och räkenskapsgöromålen må antagas af kontrolldirektören i mån af behof och äger han utbetala arfvoden till dem af de till expenser vid verket

---

[1]) Kungl. Maj:t har den 6 december 1907 bemyndigat chefen för finansdepartementet att tillkalla två sakkunniga för att jämte kontrolldirektören verkställa revision af gällande bestämmelser rörande kontrollen å guld- och silfverarbeten jämte därmed sammanhängande föreskrifter samt afgifva det förslag till bestämmelser i ämnet, hvartill en sådan revision kunde föranleda.

anslagna medel. Han antager äfven de arbetsbiträden, som behöfvas vid verket för städning, proftagning, stämpling m. m. [1]).

Kontrolldirektörens åligganden i hans egenskap af chef för kontroll- § 5.
verket äro:

att tillse och noga hålla hand däröfver, att svenska guld-, silfver- och tennarbeten ej föryttras eller hållas till salu, utan att vara behörigt kontrollstämplade och försedda med de i öfrigt påbjudna märken;

att själf deltaga i de vid kontrollverket förekommande proberingar, då hans proberingsskyldighet vid myntverket medgifver sådant, och vaka däröfver, att kontrollverkets tjänstemän behörigen uppfylla sina åligganden, äfvensom att enskildas rätt och bekvämlighet, hvilka hafva att skaffa med kontrollverket, samt statsverkets rätt och bästa i afseende å kontrollstämplingsmedlens, de s. k. dubbelafgifternas och extra proberingsafgifters rätta debiterande iakttages;

att dels själf, dels genom städernas magistrater med flera vederbörande hafva uppsikt därå, att något underslef vid tillverkningen af guld-, silfver- och tennarbeten icke må föröfvas, utan hvad som är eller blifver stadgadt om kontrollväsendet noga iakttages, och att, om missbruk eller förbrytelser mot kontrollförfattningarna skulle förspörjas, genast vidtaga nödiga mått och steg till missbrukens undanröjande samt felaktiga tillverkares åtalande inför domstol genom vederbörande allmänna åklagare, när omständigheterna kunna föranleda därtill;

att hafva närmaste tillsyn därå, att uppbörden af och redovisningen för kontrollstämplingsmedlen i landsorterna behörigt verkställas och de därom gifna föreskrifter iakttagas af vederbörande, och att, om magistraterna eller andra, som hafva befattning med kontrollstämplingen i landsorterna, icke skulle fullgöra hvad som åligger dem i detta afseende, söka rättelse däruti genom brefväxling med vederbörande, och, om intet uträttas därmed, anmäla de felande till åtal;

att själf, då hans öfriga göromål tillåta sådant, genom resor i landsorterna, eller ock genom särskildt därtill utsedda ombud, söka inhämta tillförlitlig underrättelse, huru kontrollförfattningarna därstädes efterlefvas af vederbörande;

att tillhandagå guld- och silfverarbetare med råd och upplysningar i allt hvad som angår dessa metallers tillgodogörande, äfvensom deras riktiga legering och proberande, med hvad därtill hörer;

---

[1]) Vid kontrollverket finnas anställda tre stämplingsbiträden, två manliga och ett kvinnligt. Sistnämnda biträde ombesörjer jämväl städning och rengöring af verkets lokaler. Vid verket finnes ock ett proberingsbiträde; dessutom användas tidtals tillfälliga dylika biträden.

att såväl själf som ock genom städernas magistrater och andra vederbörande hafva inseende därå, att guld- och silfverarbetare äro försedda med goda och säkra vågbalanser samt justerade vikter;

att, i mån af behof, rekvirera från statskontoret af anslaget till expenser vid kontrollverket och hafva tillsyn öfver expensmedlens behöriga användande och redovisning; samt

att senast en månad efter afslutandet af alla räkenskaper vid kontrollverket för ett förlidet år afgifva berättelse till Kungl. Maj:t öfver verkets arbeten och förvaltning under sagda år.

§ 6. Är kontrolldirektören af ämbetsresa, sjukdom eller annan orsak på kortare tid hindrad att utöfva sin ämbetsbefattning vid kontrollverket, skall densamma, i allt hvad kontrolleringen därstädes angår, förestås af kontrollören, vid hvilka tillfällen chefen för finansdepartementet på kontrolldirektörens förslag utser assistenten eller annan skicklig person att på eget ansvar förrätta kontrollörstjänsten.

§ 7. *Kontrollören* äger närmaste befattningen med och tillsynen å proberingens och kontrollstämplingens behöriga verkställande, hvarför det åligger honom att å de vanliga stämpeldagarna samt eljest, så ofta göromålen fordra det, vara tillstädes vid kontrollverket och själf, då så behöfves, deltaga i proberingen.

Honom åligger ock

att själf eller genom ombud uppbära de i hufvudstaden inflytande kontrollstämplingsmedlen och extra proberingsafgifterna (§ 10), till hvilken uppbörds verificerande han emottager af assistenten eller antaget extra biträde enligt kontrollstämplingsjournalen upprättade förteckningar å inlämnade guld-, silfver- och tennarbeten, kontrollafgiften för desamma samt extra proberingsafgifterna;

att för hvarje tilländalupen månad så tidigt insätta de influtna medlen i riksbanken för statskontorets räkning och för kontrolldirektören förete statskontorets kvitto, att kontrolldirektören kan före den 10 i nästföljande månad aflämna till chefen för finansdepartementet ett i kontrollverket upprättadt sammandrag öfver de under månaden kontrollstämplade arbeten och afgifterna för desamma, å hvilket sammandrag kontrolldirektören skall hafva tecknat intyg om beloppets behöriga insättning i riksbanken;

att emottaga och i behörig ordning redovisa kontrollverkets expensmedel, hvarvid iakttages, att alla räkningar å materialier för proberingen m. m. skola vara attesterade af kontrollören eller assistenten och af kontrolldirektören godkända till betalning, innan de få likvideras; samt

att därjämte redovisa för den årliga uppbörden af kontrollstämplingsmedlen, genom särskild hufvudbok öfver de i Stockholm influtna kontrollmedlen och extra proberingsafgifterna, och medelst en öfver kontrollmedelsuppbörden i landsorterna upprättad generalräkning, på grund af de inkomna speciella redogörelserna från städerna eller andra orter, där kontrollstämpling äger rum.

Expensmedelsräkningen, hufvudboken öfver kontrollmedelsuppbörden i Stockholm och generalräkningen öfver samma uppbörd i landsorterna skola vara färdiga så tidigt det följande året, att de kunna genom kontrolldirektören aflämnas till kammarrätten för behörig revision inom de tider, som äro eller blifva bestämda.

§ 8.

Assistentens åliggande är förnämligast att biträda kontrolldirektören och kontrollören vid guld-, silfver- och tennproberingen; att kontrasignera kontrolldirektörens ämbetsskrifvelser och gå honom tillhanda i de vid kontrollverket förefallande kansligöromålen; samt att för öfrigt i afseende på verkställigheten af de till verkets befattning hörande ärenden ställa sig kontrolldirektörens och kontrollörens föreskrifter till noga efterrättelse.

§ 10, enligt k. k. 6/12 1907.

Kontrollverket skall alltid å de förut bestämda stämpeldagarna eller måndagarna, tisdagarna, torsdagarna och fredagarna, då helgdag icke inträffar på dem, vara tillgängligt för allmänheten från och med klockan 9 f. m. till och med klockan 3 e. m.

Löneregleringskommittén ang. framtida organisationen af nuvarande mynt- och kontrollverken.

Enligt det löneregleringskommittén vid dess tillsättande gifna uppdrag åligger det kommittén, bland annat, att tillse, huruvida icke genom förenklingar i förvaltningen och lämplig anordning och fördelning af arbetet en del å stat uppförda tjänster skulle kunna indragas, samt att låta förslag till löneregler för hvarje särskildt verk föregås af en noggrann pröfning af hvarje sysslas behöflighet och lämpliga anordning. Med beaktande af dessa synpunkter hade kommittén vid den af Kungl. Maj:t föreskrifna behandlingen i ett sammanhang af frågorna om reglering af löneförhållandena m. m. vid mynt- och kontrollverken samt vid kontroll- och justeringsstyrelsen kommit till den öfvertygelsen, att mynt- och kontrollverken lämpligen kunde och borde ånyo förenas till ett enda verk, och att till detta verk borde kunna från kontroll- och justeringsstyrelsen öfverflyttas bestyret med justeringsväsendet.

Till närmare utveckling af denna tanke angående båda de ifrågavarande verkens sammanslagning samt af lämpligaste organisations-

formen för ett dylikt nytt verk har löneregleringskommittén anfört följande.

Då 1874 års löneregleringskommitté framlade det förslag, som ledde till förändrad organisation af mynt- och kontrollverken från och med år 1877, syntes detta icke hafva föranledts däraf, att olägenheter uppkommit af de bägge verkens dittillsvarande förening. Men man hade ansett tjänstepersonalen inom det förenade verket för stor och därför, med hänvisning till förhållandena i Danmark, önskat anordna arbetena så, att personalen på det hela skulle kunna inskränkas.

Och så hade man föreslagit, att, med indragning af öfverdirektörsbefattningen, de bägge verken skulle organiseras såsom två självständiga styrelseverk under chefskap, det ena af myntmästaren med den förändrade benämningen »myntdirektör» och det andra af en tjänsteman, som jämväl skulle öfvertaga vissa den förutvarande mynt- och bergsproberaren tillhörande göromål vid myntverket. För denna nya tjänsteman hade föreslagits benämningen »myntgardejn», som dock sedermera förändrades till »kontrolldirektör».

I den stat för mynt- och kontrollverken, som fastställdes vid 1876 års riksdag, särskildes väl det ena verket från det andra, men de gemensamma, i nådiga kungörelsen den 8 december 1876 innefattade aflöningsvillkoren och de instruktioner, som sistnämnda dag utfärdades för verken, ådagalade nogsamt, att desamma fortfarande stode med hvarandra i annat och närmare samband, än som förhållandet plägade vara mellan »självständiga» styrelseverk.

I instruktionen för kontrollverket sades, att kontrolldirektören tillika hade den befattning vid myntverket, hvarom i instruktionen för sistnämnda verk stadgades; och i sistberörda instruktion angåfves närmare den befattning vid myntverket och de därmed förbundna åliggan-den, som tillhörde kontrolldirektören. Dit hörde ock att, då myntdirektören af sjukdom eller annan orsak vore hindrad att förrätta sin tjänst, öfvertaga bestridandet af myntdirektörsbefattningen, om kontrolldirektören förordnades därtill.

I en af numera aflidne myntdirektören Brusewitz författad handling, som blifvit efter hans död aflämnad till kommittén, omförmäldes äfven, att Brusewitz vid alla de tre tillfällen under hans tjänstetid, då kontrolldirektörstjänsten skolat besättas, blifvit af chefen för finansdepartementet rådfrågad angående de ifrågasatta personernas lämplighet, samt att, då instruktionen för myntverket saknade bestämmelse om hvem som skulle vikariera för kontrolldirektören under dennes tjänstledighet, Kungl. Maj:t genom nådigt bref till myntdirektören den 3

februari 1888 tolkat instruktionen så, att det finge anses tillkomma myntdirektören att vid förfall för kontrolldirektören föreslå lämplig person till bestridande af den befattning vid myntverket, som åläge kontrolldirektören.

På dessa och i öfrigt anförda skäl har kommittén ansett sig kunna hålla före, att med nu gällande bestämmelser det i vissa hänseenden torde vara svårt att klart uppdraga gränserna mellan de bägge verkens särskilda befogenhetsområden.

Och då det efter myntdirektören Brusewitz' död visat sig möjligt att under den uppkomna vakansen tills vidare förena myntdirektörsbefattningen med chefsplatsen vid kontrollverket, hade kommittén äfven i denna omständighet funnit stöd för önskemålet att ånyo till ett gemensamt verk förena två statsinstitutioner, hvardera af relativt mindre omfattning och med ringa antal tjänstemän.

I afseende å lämpligheten att till det sålunda förenade verket öfverflytta justeringsväsendet erinrar kommittén därom, att, då i sammanhang med öfvergången till det metriska mått- och viktsystemet fråga uppstått om inrättandet af en särskild justeringsstyrelse, den uppfattningen äfven sökt göra sig gällande från sakkunnigt håll, att öfverinseendet öfver justeringsväsendet borde åläggas kontrollverket; samt att jämväl i senare tid en sådan anordning föreslagits, nämligen af chefen för dåvarande kontroll- och justeringsbyrån inom finansdepartementet i skrifvelse den 22 oktober 1902 till chefen för samma departement.

Kontroll- och justeringsstyrelsen åläge att handhafva öfverinseendet öfver justeringsverket i riket. Däruti inginge emellertid utförandet af vissa direkta justeringsgöromål, nämligen justering af precisionsredskap samt de för justerarna erforderliga likarna äfvensom brännvinsprofvare o. d. Precisionsredskapen utgjordes af vågar och vikter för användning å apotek och hos guldsmeder, vidare myntvikter, hvilka dock nästan aldrig förekomme till justering, samt landtmäteri- och liknande skalor.

De nämnda justeringsgöromålen samt bestyret med öfverinseendet öfver justeringsverket vore dock icke så omfattande, att de toge en persons arbete till fullo i anspråk; och att låta dem fortfarande förblifva hos kontroll- och justeringsstyrelsen syntes visserligen icke kunna anses vålla någon väsentlig olägenhet.

Då emellertid kommittén skolat taga sin ställning till frågan om öfverflyttande till kontrollverket af tillsynen öfver justeringsväsendet, hade kommittén ansett sig böra biträda den af chefen för kontroll- och

justeringsbyrån uttalade åsikten om lämpligheten af en dylik öfverflyttning.

Det syntes nämligen ej kunna bestridas, att göromålen i afseende å justeringsväsendet vore närmare besläktade med de arbeten, som ålåge kontrollverket, än med handhafvandet af ärenden rörande tillverkning och beskattning af brännvin, maltdrycker, socker m. m. dylikt.

Efter den föreslagna öfverflyttningen skulle kontroll- och justeringsstyrelsen kunna ägna hela sin verksamhet åt uppsikten öfver skattepliktiga tillverkningar, hvilket enligt kommitténs åsikt torde blifva så mycket mer behöfligt, som det icke syntes osannolikt, att styrelsens verksamhetsområde i detta afseende komme att inom en ganska nära eller åtminstone ej alltför aflägsen framtid utvidgas. Kommittén ville härvidlag endast erinra därom, att styrelsen enligt kungl. förordningen den 6 mars 1908 angående särskild skatt å majs, använd vid tillverkning af stärkelse, hade att utöfva tillsyn öfver sådan tillverkning.

Kommittén framhåller ock, att den ifrågasatta öfverflyttningen af justeringsväsendet till ett förenadt mynt- och kontrollverk icke skulle föranleda någon ökning af de ordinarie arbetskrafterna vid detta sistnämnda verk.

Vidkommande benämningen å det nya verk, som, i händelse af bifall till kommitténs förslag, skulle bildas genom mynt- och kontrollverkens återförening och öfverflyttning dit af justeringsväsendet, hade inom kommittén ifrågasatts, huruvida ej, med hänsyn till verkets förnämsta uppgift, detsamma lämpligen kunde benämnas myntverket. Men likasom då justeringsväsendet öfverflyttades till finansdepartementets kontrollbyrå, denna byrås benämning förändrades till kontroll- och justeringsbyrå, samt den centrala myndighet, som från 1908 års början trädt i stället för kontroll- och justeringsbyrån, erhållit benämningen kontroll- och justeringsstyrelsen, hade det synts kommittén, att, särskildt ur allmänhetens synpunkt, titeln å det verk, dit, i händelse af bifall till kommitténs förslag, justeringsväsendet komme att öfverflyttas, borde angifva, att justeringsväsendet vore förlagdt till detsamma. Kommittén föreslår därför för det ifrågavarande verket benämningen *mynt- och justeringsverket.*

Detta verk skulle, fortsätter kommittén, hafva till uppgift

att, med uteslutande rätt, tillverka allt rikets mynt och skiljemynt,

att prägla medaljer och jettoner,

att verkställa probering och värdering af guld och silfver, som för sådant ändamål inlämnades till verket,

att handhafva kontrollen å guld-, silfver- och tennarbeten, äfvensom att hafva öfverinseende öfver justeringsväsendet.

Beträffande det nya verkets organisation samt det därstädes erforderliga antalet arbetskrafter erinrar kommittén till en början, att i stat funnes upptagna vid det nuvarande myntverket en myntdirektör som chef, en myntkamrerare, en myntgravör och en vaktmästare samt vid kontrollverket en kontrolldirektör som chef, en kontrollör och en assistent.

Genom sammanslagningen af de båda verken skulle själffallet endast en chef blifva erforderlig. Denne skulle i hufvudsak hafva enahanda åligganden, som nu tillkomme myntdirektören äfvensom kontrolldirektören beträffande kontrollverket samt öfverdirektören i kontroll- och justeringsstyrelsen beträffande justeringsväsendet. Ifrågavarande chef syntes med hänsyn till hans viktigaste åligganden böra benämnas myntdirektör.

De åligganden vid myntverket, som enligt nu gällande instruktion tillhörde kontrolldirektören, borde vid det föreslagna mynt- och justeringsverket uppdragas åt annan tjänsteman än chefen, enär dessa åligganden i viss mån innebure en kontroll å mynttillverkningen vid sidan af den, som skulle utöfvas af chefen.

Likaledes syntes lämpligen de uti gällande instruktioner för kontrollverket samt för kontroll- och justeringsstyrelsen omförmälda resor i landsorten för uppsikten öfver kontrollen å guld-, silfver- och tennarbeten äfvensom justeringsväsendet företrädesvis böra verkställas af annan tjänsteman än chefen, enär denne, med hänsyn till verkets förnämsta uppgift d. v. s. mynttillverkningen, endast undantagsvis torde kunna vara från verket frånvarande.

Äfven en annan fråga berör kommittén i detta sammanhang och anför därutinnan. Enligt gällande instruktion för kontroll- och justeringsstyrelsen ålåge det öfverdirektören eller den ledamot af styrelsen, som Kungl. Maj:t i hans ställe förordnade därtill, att biträda chefen för finansdepartementet med beredande till underdånig föredragning af, bland annat, sådana på Kungl. Maj:ts afgörande ankommande mål och ärenden, hvilka anginge justeringsväsendet. Vid öfverflyttandet af justeringsväsendet till det nya verket skulle det naturligen kunna ifrågasättas, om icke detta verks chef borde i nyssberörda afseende hafva enahanda åliggande, som nu tillkomme öfverdirektören i kontroll- och justeringsstyrelsen. Kommittén hade emellertid trott, att dessa mål och ärenden utan olägenhet skulle kunna på vanligt sätt beredas inom departementet. Det hade nämligen synts kommittén, att särskild sakkunskap härvidlag icke borde vara mer erforderlig än t. ex. för beredandet af mål och ärenden till-

hörande patentväsendet, hvilka för närvarande inom departementet bereddes i vanlig ordning.

Verkets personal.

Vid det nya verket skulle, efter kommitténs uppfattning, förutom chefen följande tjänstemän vara erforderliga, nämligen en förste ingenjör, en kamrerare, en ingenjör och en kassör äfvensom en myntgravör. Därjämte skulle vid verket finnas anställd en vaktmästare.

Beträffande till en början förste ingenjören, hade kommittén tänkt sig, att de göromål, som tillhörde kontrolldirektören och icke vore af beskaffenhet att böra tillkomma det nya verkets chef i denna hans egenskap, skulle uppdragas åt en tjänsteman med benämningen förste ingenjör. Denne skulle jämväl hafva en del göromål, som för närvarande handhades af kontrollören vid kontrollverket, äfvensom närmaste befattningen med justeringsarbeten.

Förste ingenjören skulle således hufvudsakligen åligga att utföra de proberingar å guld, silfver, koppar, brons, krätser m. m., som erfordrades för mynt- och medaljtillverkningen och som nu ålåge kontrolldirektören; att biträda chefen för verket vid utöfvandet af tillsynen öfver mynt- och medaljtillverkningen; samt att hafva närmaste befattningen med och tillsynen å det behöriga verkställandet af dels proberingen och värderingen af guld och silfver, som för sådant ändamål inlämnades till verket, äfvensom proberingen och kontrollstämplingen af guld-, silfver- och tennarbeten dels ock justeringsgöromålen.

Hvad anginge kamreraren, hade det synts kommittén, att vissa myntkamreraren nu åliggande göromål borde öfverflyttas på en ny tjänsteman, benämnd kassör. Det å myntkamreraren hvilande arbetet hade nämligen, såsom ock vitsordats af myntdirektören Brusewitz, ökats i hög grad, och i följd däraf vore det för honom med stor svårighet förenadt att medhinna de honom tillkommande göromål vid det nuvarande myntverket. Med hänsyn härtill och då medelsförvaltningen skulle ökas i omfattning genom föreningen med kontrollverket och öfvertagandet af justeringsväsendet, hade kommittén tänkt sig, att kamreraren skulle befrias från de egentliga kassa-, registrators- och expeditionsgöromålen, den synnerligen tidkräfvande in- och utväxlingen af skiljemynt samt de honom åliggande proberingsgöromål. Å andra sidan borde, efter kommitténs mening, den kontrolldirektören nu tillkommande befattningen med de präglade myntens uppräkning, granskning och uppvägning öfverflyttas på kamreraren.

Kamreraren skulle sålunda hafva hufvudsakligen följande åligganden:

att hafva närmaste uppsikten öfver bokföringen vid verket och med biträde af kassören verkställa bokslut; att debitera afgifter till verket,

hvilka stode i samband med mynt- och medaljtillverkningen; att föra smältböckerna; att öfvervaka in- och utvägningarna vid verkstäderna samt föra anteckningar däröfver; att öfvervaka de präglade myntens uppräkning, granskning och uppvägning samt föra journal öfver uppräkningen och uppvägningen; att föra erforderliga förteckningar öfver guld, silfver och mynt, som funnes i verkets förvaringshvalf, öfver inventarier, öfver medaljstämplar m. m.; att efter uppdrag ombesörja upphandling af bränsle och förbrukningsmaterialier; samt att biträda verkets chef vid vården af den statsverkets fastighet, som upplåtits åt verket.

Hvad ingenjören beträffade, skulle denne hufvudsakligen ersätta den nuvarande assistenten vid kontrollverket. Till hans åligganden skulle höra att biträda vid proberingen af det för probering och värdering till verket inlämnade guld och silfver äfvensom af guld-, silfver- och tennarbeten; att biträda vid justering; att debitera afgifter för probering, kontrollstämpling och justering; samt att biträda chefen för verket vid utförandet af de denne åliggande proberingar, hvilket enligt nuvarande instruktion tillkomme myntkamreraren.

Kassören skulle, såsom förut blifvit antydt, handhafva de egentliga kassa-, registrators- och expeditionsgöromålen vid verket. Det skulle åligga honom att föra de löpande räkenskaperna och biträda kamreraren vid verkställandet af bokslut; samt att ombesörja in- och utväxling af skiljemynt.

I fråga om uppsättandet af skrifvelser hade kommittén ansett, att arbetet därmed ej borde tilldelas någon viss tjänsteman vid det nya verket, utan att chefen, i den mån han ej själf utförde dylikt arbete, borde äga att uppdraga detsamma åt den tjänsteman, som i hvarje särskildt fall kunde anses mest förtrogen med det ärende, skrifvelsen afsåg, eller eljest vore bäst i tillfälle att utföra sådant arbete.

Huru än i blifvande instruktion och arbetsordning arbetena blefve mer eller mindre detaljeradt fördelade mellan nu föreslagna tjänstemän, syntes det emellertid vara angeläget, att, i anslutning till föreskrifter i åtskilliga andra instruktioner, uti instruktionen för det nya verket uttryckligen föreskrefves, att, då behofvet så fordrade, hvarje tjänsteman skulle, utan afseende å stadgad arbetsfördelning, lämna det biträde, som påkallades af vederbörande.

I fråga om myntgravörens åligganden hade kommittén icke haft anledning att föreslå någon förändring.

Beträffande kompetensfordringarna för det nya verkets tjänstemän hade kommittén ansett sig böra föreslå, att nuvarande fordringar

för myntdirektören, myntkamreraren, kontrolldirektören, kontrollören och assistenten fortfarande skulle gälla för chefen för verket, förste ingenjören och ingenjören. Äfven i fråga om kamreraren syntes samma kompetens böra fordras, dock att han borde hafva därjämte ådagalagt förfarenhet i bokföring.

För kassören syntes böra fordras åtminstone antingen afgångsexamen från högre allmänt läroverk och därjämte styrkt förfarenhet i bokföring, eller ock afgångsexamen från handelsinstitut.

Enligt gällande instruktion för myntverket tillkomme myntdirektören beslutanderätten i allt, som rörde verkets drift och underhåll samt hushållningen och ordningen därvid. Han vore dock skyldig att i vissa, uti instruktionen angifna viktigare frågor öfverlägga med kontrolldirektören, hvilken det ålåge, att, om han i sådan fråga vore af olika åsikt mot myntdirektören, skriftligen afgifva till protokollet sin mening jämte skälen därtill. Jämlikt instruktionen skulle myntdirektören ock samråda med myntkamreraren i fråga om antagande, afskedande och aflönande af extra kontorsbiträde äfvensom verkmästare och arbetare vid myntverket.

Uti instruktionerna för statistiska centralbyrån den 7 november 1879 (§ 4) och för riksarkivet den 25 oktober 1901 (§ 5, fullständigad genom kungl. kungörelse den 12 oktober 1906) samt i reglementet för kungl. biblioteket den 9 november 1877 (§ 4) äfvensom i instruktionen för Sveriges geologiska undersökning den 3 oktober 1902 (§ 6) vore stadgadt, att vederbörande chef visserligen ägde ensam beslutanderätt, men att han dock i vissa särskildt angifna ärenden vore skyldig rådpläga med sina närmaste män inom verket, hvilka, om de vore från beslutet skiljaktiga, skulle till protokollet afgifva sin afvikande mening.

Därest kommitténs förslag till det nya mynt- och justeringsverkets organisation vunne bifall, syntes i den instruktion för det nya verket, som komme att utfärdas, böra intagas bestämmelser af innehåll, att verkets chef, hvilken gifvetvis borde hafva ensam beslutanderätt, likväl skulle vara skyldig att i viktigare, i instruktionen särskildt angifna frågor rådpläga med förste ingenjören och kamreraren, med skyldighet för dessa att, därest de voro från beslutet skiljaktiga, låta i protokoll anteckna sin särskilda mening.

Särskild kontrollkommission för guldmynt.

I sammanhang med frågan om det nya verkets organisation hade kommittén ansett sig böra behandla uppkommet spörsmål om anordnande af en särskild kontroll, utöfver den som ägde rum genom verkets tjänste-

män, å tillverkningen af guldmynt i afseende å dessas halt och vikt. Det hade i detta hänseende synts kommittén lämpligt att ifrågasätta införandet af en kontroll, som hade sin motsvarighet vid en del utländska myntverk.

Ifrågavarande kontroll skulle, såsom kommittén tänkt sig, utöfvas af en för ändamålet särskildt tillsatt kommission af tre personer. Af dessa skulle Kungl. Maj:t utse en, hvilken skulle vara kommissionens ordförande, samt fullmäktige i riksbanken och vetenskapsakademien hvardera en. Den kontroll, som skulle utöfvas af kommissionen, syntes kunna tillgå på följande sätt.

Då guldmyntpost vore färdig att aflämnas från verket, gjordes anmälan därom af chefen till kommissionens ordförande. Inom en vecka därefter sammanträdde kommissionen i mynt- och justeringsverket och pröfvade genom kemiska undersökningar och vägningar, huruvida myntposten i afseende å halt och vikt öfverensstämde med föreskrifterna i lagen om rikets mynt. Skulle därvid anmärkning förekomma mot halten eller vikten, anmäldes förhållandet hos chefen för finansdepartementet för den åtgärd denne kunde finna erforderlig. I afvaktan därå skulle myntposten förvaras under försegling i verkets hufvudförråd.

I vissa andra länder funnes äfven i fråga om skiljemynt särskild kontroll anordnad utöfver den, som ägde rum genom tjänstemän vid myntverket. Kommittén hade emellertid icke ansett sådant erforderligt beträffande det svenska skiljemyntet.

I händelse den af kommittén föreslagna anordningen beträffande guldmyntet blefve genomförd, syntes, i hvad sådant mynt anginge, det nu föreskrifna insändandet af profpenningar till finansdepartementet, de så kallade stockprofven, kunna upphöra.

T. f. myntdirektörens utlåtande.

I sitt förenämnda underdåniga utlåtande den 28 december 1908 har tillförordnade myntdirektören, kontrolldirektören Wallroth förklarat sig icke hafva något annat att anmärka mot löneregleringskommitténs förslag än beträffande det för det nya ämbetsverket föreslagna namnet, mynt- och justeringsverket. I sådant hänseende har han erinrat, dels att, då myntverket och kontrollverket förut voro förenade under en och samma chef, ämbetsverket benämndes mynt- och kontrollverket, dels ock att den hänsyn till allmänheten, som kommittén framhållit, väl egentligen borde medföra, att det nya ämbetsverket skulle kallas mynt-, kontroll- och justeringsverket. Då emellertid ett sådant namn af flera skäl torde vara synnerligen olämpligt, ansåg tillförordnade myntdirektören, att benämningen på det nya ämbetsverket, med hänsyn till dettas

förnämsta uppgift, borde vara myntverket, i hvilket fall den benämning på verkets chef, myntdirektör, som kommittén föreslagit, komme att blifva mera motiverad.

Departementschefen.

Såsom framgår af hvad jag nu anfört, innebär löneregleringskommitténs förslag först och främst, att nuvarande mynt- och kontrollverken skulle förenas till ett verk. Detta förslag finner jag mig obetingadt böra tillstyrka. Det synes mig nämligen vara en tydlig fördel, att göromål, som i åtskilliga afseenden äro så likartade som de inom mynt- och kontrollverken förekommande, också handläggas af samma myndighet. Och i detta hänseende ansluter jag mig till det af löneregleringskommittén gjorda uttalandet, att mynt- och kontrollverken redan nu stå till hvarandra i annat och närmare samband, än förhållandet plägar vara mellan självständiga styrelseverk, något som äfven synes mig med all tydlighet framgå af de för de båda verken gällande instruktioner, af hvilka jag nyss meddelat utdrag.

Kontrolldirektörens åligganden vid myntverket äro nämligen enligt instruktionen för detta verk af den omfattande och ansvarsfulla beskaffenhet, att han redan med den nuvarande anordningen knappast kan sägas stå utom myntverket. Afsikten med uppdragandet åt kontrolldirektören af den i instruktionen angifna befattning med myntverket har dock varit att genom medverkan från en utom myntverket stående person skapa en betryggande kontroll öfver mynttillverkningen. Behofvet häraf drogs emellertid i tvifvelsmål redan af en ledamot i 1874 års löneregleringskommitté, dåvarande öfverdirektören K. Styffe, hvilken i en vid nämnda kommittés betänkande angående mynt- och kontrollverken fogad reservation — med påpekande, att den af kommittén föreslagna myntgardejnen, det vill säga nuvarande kontrolldirektören, skulle öfvertaga alla de göromål, som då tillhörde den vid myntverket anställde myntproberaren — hemställde, att den tjänsteman, för hvilken kommittén föreslagit namnet myntgardejn, måtte i stället benämnas myntproberare och såsom tjänsteman lyda under myntdirektören. Att myntproberaren därigenom skulle kunna komma i ett för utöfningen af hans tjänsteåligganden menligt beroende af myntdirektören befarade reservanten så mycket mindre, som myntproberarens göromål vid myntverket kunde noga bestämmas genom instruktion.

Den utredning, som nu föreligger i 1902 års löneregleringskommittés ifrågavarande betänkande, går ock i samma riktning.

I detta sammanhang anser jag mig vidare böra erinra om de särskilda föreskrifter, som meddelats i anledning af den sedan någon

tid rådande vakansen å myntdirektörsbefattningen. Sedan myntdirektören E. Brusewitz aflidit, förordnade Kungl. Maj:t den 25 september 1908 kontrolldirektören att tills vidare förestå myntdirektörsbefattningen, utom hvad anginge de myntdirektören åliggande proberingar, äfvensom myntkamreraren att tills vidare förrätta nämnda proberingar.

I en den 22 oktober 1908 aflåten promemoria framhöll kontrolldirektören, hurusom den sålunda vidtagna anordningen medförde vissa olägenheter därutinnan, att dels kontrolldirektören, då guld- och silfverplansar inkomme till myntverket, blefve så strängt upptagen af dessas probering, att han endast med ytterlig svårighet kunde, som sig vederborde, handhafva myntdirektörsbefattningen, dels myntkamreraren svårligen kunde medhinna honom åliggande proberingar, då dessa, såsom lätt kunde inträffa, borde utföras under myntverkets expeditionstid; och afgaf kontrolldirektören förslag till ordnande af ifrågavarande angelägenhet under förutsättning att myntdirektörsbefattningen icke ansåges lämpligen böra under den närmaste framtiden besättas med ordinarie innehafvare.

Med anledning af hvad sålunda blifvit upplyst och då Kungl. Maj:t, med hänsyn till möjligheten af förestående ändrad organisation af mynt- och kontrollverken, ansett böra med tillsättandet af myntdirektörsbefattningen med ordinarie innehafvare tills vidare anstå, har Kungl. Maj:t den 6 november 1908 dels förordnat kontrolldirektören att tills vidare jämte egen befattning med undantag dock af de kontrolldirektören tillhörande åligganden vid myntverket, som omförmälas i § 9 af gällande instruktion för myntverket, förestå myntdirektörsbefattningen i hela dess omfattning, dels ock förordnat, att kontrollören vid kontrollverket skulle tills vidare jämte egna tjänstegöromål fullgöra kontrolldirektörens nyssnämnda åligganden vid myntverket.

Löneregleringskommitténs förslag innefattar vidare öfverflyttande till det föreslagna återförenade mynt- och kontrollverket från kontroll- och justeringsstyrelsen af öfverinseendet öfver justeringsväsendet i riket.

Enligt den för kontroll- och justeringsstyrelsen gällande instruktionen af den 15 november 1907 ingår i styrelsens befattning med justeringsväsendet, bland annat, att tillsätta och bevilja ledighet åt justeringskontrollörer och justerare samt att bestämma tjänstgöringsområden för dessa befattningshafvare. Öfveringenjörerna vid kontroll- och justeringsstyrelsen åligger, bland annat, att förrätta justeringsarbeten, besörja anskaffandet af likare för mått och vikt äfvensom andra behöfliga justeringsredskap, redovisa för justeringsmaterielen, väl vårda

densamma och hålla den i god ordning, uppbära och redovisa justeringsafgifter samt instruera dem, som önska anställning såsom justerare. Såsom löneregleringskommittén meddelat, bestå de direkta justeringsgöromålen vid kontroll- och justeringsstyrelsen af justering af precisionsredskap samt de för justerarna erforderliga likare äfvensom brännvinsprofvare och dylikt. Precisionsredskapen utgöras af vågar och vikter för användning å apotek och hos guldsmeder, myntvikter samt landtmäteri- och liknande skalor.

På sätt löneregleringskommittén erinrat var redan år 1876 ifrågasatt, att öfverinseendet öfver justeringsväsendet skulle uppdragas åt dåvarande öfverdirektören för mynt- och kontrollverket.

Sedermera upptogs denna tanke af chefen för finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå i en den 22 oktober 1902 till chefen för finansdepartementet aflåten skrifvelse, däri han hemställde om åtgärders vidtagande för öfverflyttande af tillsynen öfver justeringsväsendet till kontrollverket. Till stöd för denna framställning anfördes, att byråns befattning med kontrollen öfver tillverkningsafgifterna samt tillsynen öfver justeringsväsendet jämte därmed sammanhängande göromål icke hade något samband med hvarandra och att deras sammanförande under samma ämbetsverk berott af tillfälliga omständigheter.

I öfrigt hänvisande till de af löneregleringskommittén rörande denna fråga anförda skäl, förordar jag kommitténs förslag om öfverflyttning af ifrågavarande ärenden till det förenade mynt- och kontrollverket, helst jag, i likhet med kommittén, anser, att någon ökning af antalet ordinarie arbetskrafter vid detta verk utöfver de vid mynt- och kontrollverken nu anställda icke behöfver med anledning däraf ifrågakomma.

I likhet med löneregleringskommittén anser jag, att lämpligaste benämningen för det nya verket blir mynt- och justeringsverket. Af praktiska skäl synes mig verkets namn böra angifva, att detsamma är den centrala justeringsmyndigheten, hvaremot till undvikande af förväxling med kontroll- och justeringsstyrelsen, som efter den nu ifrågasatta förändringen torde böra benämnas kontrollstyrelsen, någon beteckning af det nya verkets egenskap af kontrollverk för ädla metaller m. m. icke torde böra ingå i verkets namn och ej heller vara erforderlig.

Såsom framgår af hvad jag hittills anfört, skulle mynt- och justeringsverket hafva samma uppgifter som de nuvarande mynt- och kontrollverken och därjämte få de befogenheter med afseende å justeringsväsendet i riket, hvilka för närvarande åligga kontroll- och justeringsstyrelsen.

De nu gällande staterna för mynt- och kontrollverken samt löneregleringskommitténs förslag till stat för mynt- och justeringsverket

upptaga samma antal befattningshafvare, eller sju. Följande tablå utvisar skiljaktigheterna mellan nämnda stater och statförslag:

Myntverket.

1 myntdirektör
1 myntkamrerare
1 myntgravör
1 vaktmästare

Kontrollverket.

1 kontrolldirektör
1 kontrollör
1 assistent

Mynt- och justeringsverket.

1 chef med benämning myntdirektör
1 förste ingenjör
1 kamrerare
1 ingenjör
1 kassör
1 myntgravör
1 vaktmästare

Chefen för mynt- och justeringsverket, hvilken jag, på de af löneregleringskommittén anförda skäl, finner lämpligen böra benämnas myntdirektör, skulle tillkomma att på enahanda sätt, som nu åligger mynt- och kontrolldirektörerna beträffande deras respektive verk, utöfva chefskapet inom det nya verket samt dessutom erhålla den ställning i förhållande till justeringsväsendet, som öfverdirektören i kontroll- och justeringsstyrelsen nu intager.

De åligganden vid myntverket, som enligt gällande instruktion för detta verk tillhöra kontrolldirektören, böra däremot, såsom jag redan förut antydt och jämväl blifvit af löneregleringskommittén föreslaget, uppdragas åt annan tjänsteman vid mynt- och justeringsverket än dess chef. Till denna fråga torde jag strax få återkomma.

Beträffande kommitténs förslag rörande den vid mynt- och justeringsverket erforderliga personal finner jag icke anledning att ifrågasätta någon ändring. Den ifrågavarande sammanslagningen af mynt- och kontrollverken innebär icke någon minskning af det arbete, som hittills ålegat dessa verk, utan kommer att efter öfverflyttningen till det nya verket af justeringsärendena tillföra detsamma ökade göromål. Med hänsyn härtill synes mig den tillökning af arbetskrafterna, som ligger i kommitténs förslag att ersätta den nuvarande endast genom amanuensarfvode aflönade assistenten vid kontrollverket med en första gradens tjänsteman, ingenjör, vara af omständigheterna påkallad.

Löneregleringskommitténs förslag i fråga om de befattningar, som skulle erfordras vid mynt- och justeringsverket, är grundadt på en daglig minimiarbetstid i tjänstelokalen af 6 timmar för hvarje ordinarie tjänstinnehafvare. Då förslaget, i hvad det afser uppdelningen

af göromålen inom verket, i öfrigt synes mig vara väl motiveradt, förordar jag till godkännande kommitténs förslag till det nya mynt- och justeringsverkets organisation.

Enligt den sålunda föreslagna organisationen skulle den kontroll å mynt- och medaljtillverkningen, som enligt instruktionen för närvarande åligger kontrolldirektören, komma att fördelas mellan förste ingenjören och kamreraren, i det att den förre skulle hafva att utföra de proberingar å guld, silfver m. m., som erfordras för nämnda tillverkning, samt biträda vid utöfvandet af tillsynen öfver tillverkningen. Kamreraren åter skulle öfvertaga kontrolldirektörens åliggande att öfvervaka de präglade myntens uppräkning, granskning och uppvägning samt att föra journal öfver uppräkningen och uppvägningen. En på dylikt sätt fördelad kontroll synes mig innebära lika stora garantier för trygghet som den i instruktionen nu föreskrifna anordningen. I händelse kommitténs förslag angående inrättande af en särskild kommission för kontroll å tillverkningen af guldmynt vinner bifall skulle ytterligare skärpt kontroll vinnas utöfver den, som nu äger rum.

Frågan om inrättandet af en sådan kommission torde lämpligen komma under öfvervägande i sammanhang med utarbetandet af instruktion för det nya verket.

Aflöningsförmåner.

Jag torde härmed få öfvergå till frågan om aflöningsförmånerna å stat vid det nya verket. Innan jag emellertid redogör för de hemställanden härutinnan, jag med anledning af kommitténs förslag har att göra, vill jag omnämna en af kommittén berörd fråga, nämligen angående en genom afgifter för s. k. enskilda proberingar vissa kontrollverkets tjänstemän tillflytande extra inkomst. Härom anför kommittén följande.

Extra inkomster.

»Enligt 1876 års löneregler skulle de afgifter, hvilka dittills såsom sportler tillfallit vissa af mynt- och kontrollverkens tjänstemän, ingå och redovisas såsom inkomster för verken. Emellertid kvarstå vid kontrollverket extra inkomster för s. k. enskilda proberingar.

Jämlikt § 11 i instruktionen för myntverket äger en hvar att till nämnda verk för probering med eller utan värdering inlämna guld under vissa angifna villkor. För denna probering, hvilken verkställes af kontrolldirektören, är viss afgift stadgad och redovisas densamma såsom uppbörd i myntverkets räkenskaper.

Däremot finnes i instruktionen för kontrollverket icke omnämnd annan probering än den, som skall ske i samband med kontrollstämpling af inlämnade arbeten.

Uti kommerskollegii och statskontorets kungörelse den 23 november 1753 om sättet för kontrollstämplingen i landsorterna, hvilken kungörelse är grundad på kungl. bref den 7 december 1752, stadgades emellertid, att guldsmederna skola för att vara säkra på halten hafva rättighet att insända till kontrollverket guld och silfver för probering »för ganska lindrig betalning och blott för hvad materialierna vid proberandet kostat». Afgifterna för dessa s. k. enskilda proberingar hafva aldrig ingått till kontrollverkets kassa.

I en handling af år 1809 uppgifves, att dessa afgifter allt från år 1754, då med kontrollstämplingen började, intill år 1804 delats mellan de dåvarande två kontrollörerna, hvilka buro ansvaret för proberingarnas riktighet. Sedan dess hafva afgifterna fördelats mellan de tjänstemän, som utfört proberingarna.

Icke heller efter den år 1876 beslutade omorganisationen af verket har någon ändring beträffande dessa afgifter vidtagits. Anledningen därtill torde tvifvelsutan vara att söka därutinnan, att i instruktionen för kontrollverket icke annan probering finnes omförmäld än den, som sker i samband med kontrollstämpling. Afgifterna hafva lika fördelats mellan kontrollören, assistenten och ett extra proberingsbiträde.

Under tidernas lopp hafva emellertid nu ifrågavarande enskilda proberingar utvidgats därhän, att metaller, för undersökning af deras halt af guld eller silfver, numera emottagas vid kontrollverket från en hvar, som önskar sådan undersökning. [1])

Kommittén har ansett afgifterna för här ifrågavarande proberingar böra för framtiden i vanlig ordning redovisas såsom uppbörd vid verket, samt fördenskull bland de uppgifter, som skulle åligga mynt- och justeringsverket, äfven upptagit verkställandet af probering och värdering af guld och silfver, som för sådant ändamål inlämnas till verket.»

Departementschefen.

Emot kommitténs nu omförmälda förslag torde icke vara något att erinra. Jag har dock ansett mig böra omnämna denna extra inkomst, då densamma hittills kunnat af kontrollören och assistenten vid kontrollverket påräknas såsom ett tillägg till de för deras befattningar i gällande stat fastställda aflöningsförmåner.

---

[1]) Afgifterna för s. k. enskilda proberingar vid kontrollverket hafva uppgått till

år 1880	kronor	1,279: —	år 1900	kronor	1,106: 50
„ 1885	„	1,297: 35	„ 1905	„	1,081: 75
„ 1890	„	1,289: 25	„ 1906	„	1,051: 25
„ 1895	„	1,122: —	„ 1907	„	1,025: —

Den nu gällande, af 1876 års Riksdag fastställda gemensamma aflöningsstaten för mynt- och kontrollverken är af följande utseende:

	Kronor.				
	Lön.	Tjänstgörings-penningar.	Arfvode.	Summa.	
a) *Myntverket.*					
En myntdirektör, jämte fri bostad och vedbrand	4,400	2,000	—	6,400	Efter fem år kan lönen höjas med 600 kronor.
En myntkamrerare, jämte fri bostad och vedbrand	2,300	1,200	—	3,500	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor.
En myntgravör, jämte fri bostad och vedbrand	—	—	1,500	1,500	
En vaktmästare, jämte fri bostad och vedbrand	500	300	—	800	
Summa	7,200	3,500	1,500	12,200	
b) *Kontrollverket.*					
En kontrolldirektör, jämte fri bostad och vedbrand	2,600	1,400	—	4,000	Efter fem år kan lönen höjas med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor.
En kontrollör	1,600	900	—	2,500	
En assistent	—	—	1,600	1,600	
Summa	4,200	2,300	1,600	8,100	
Tillsammans för bägge verken	11,400	5,800	3,100	20,300	

Kommittén ang. aflöningsförmånerna.

Löneregleringskommittén har beträffande aflöningsförmånerna å stat vid det nya mynt- och justeringsverket anfört följande, därvid kommittén till en början berört spörsmålet om beredande af fri bostad jämte bränsle åt en del af verkets ordinarie personal.

»I detta afseende får kommittén först erinra, hurusom 1874 års löneregleringskommitté hemställde, att mynt- och kontrollverkens tjänstemän äfvensom vaktmästaren skulle vara boende i myntverkets hus och i följd däraf äga rätt till fri bostad och vedbrand. Vid statsmakternas behandling af kommitterades förslag ansågs emellertid skyldigheten att bo inom myntverkets lokal och den däraf följande rättigheten till en

äfven för familj afpassad fri bostad och vedbrand ej böra utsträckas så långt, som kommitterade föreslagit. Kontrollören och assistenten vid kontrollverket ansågos nämligen icke med nödvändighet behöfva vara boende inom nämnda lokal. I enlighet därmed upptogs uti staten fri bostad jämte vedbrand endast för myntdirektören, kontrolldirektören, myntkamreraren, myntgravören och vaktmästaren.

Likasom vid den år 1876 skedda regleringen af mynt- och kontrollverken den vissa tjänstemän därstädes tillagda förmånen af fri bostad och vedbrand ansågs ur statsverkets synpunkt påkallad af behofvet att hafva dessa tjänstemän för den dagliga tillsynen boende å stället, så lärer det ock vara uppenbart, att ur enahanda synpunkt äfven vissa befattningshafvande vid det nya verket böra vara boende inom den åt detsamma upplåtna fastigheten. De befattningshafvande, åt hvilka fördenskull, med bestämd skyldighet att vara boende å stället, bör beredas fri bostad och bränsle, äro, enligt kommitténs mening, myntdirektören, förste ingenjören och kamreraren äfvensom vaktmästaren.

Myntgravörens verksamhet vid verket synes kommittén däremot ej vara af den beskaffenhet, att bostad behöfver upplåtas åt honom inom verkets lokal. Naturligen bör dock en ateljé för hans behof finnas därstädes, men denna är att betrakta endast såsom arbetslokal. Hvad ingenjören och kassören beträffar, torde tillräcklig anledning icke finnas att tilldela dem bostadsförmån.

I fråga härefter om de kontanta aflöningsbeloppen har kommittén, hvad verkets chef angår, velat erinra därom, att vid 1876 års reglering myntdirektören, förutom fri bostad och vedbrand, tillerkändes samma kontanta aflöningsförmåner, som vid 1876 och följande årens riksdagar blefvo bestämda för tjänstemän i den tredje normalgraden vid centrala ämbetsverk.

Ungefärligen enahanda ställning i aflöningshänseende har synts böra tillkomma chefen för mynt- och justeringsverket med aktgifvande därvid å de kontanta aflöningsförmåner, som vid 1907 och 1908 årens riksdagar tillerkänts den nämnda gradens tjänstemän vid centrala ämbetsverk.

Vid det förhållande att myntdirektören skulle åtnjuta förmånen af fri bostad och bränsle, torde emellertid något ortstillägg ej böra utgå till honom; och då kommittén vid sina förut afgifna löneregleringsförslag ansett chefer för centrala ämbetsverk böra omedelbart och utan intjänande af ålderstillägg erhålla de för dem afsedda löneförmåner, har kommittén alltså för mynt- och justeringsverkets chef, frånsedt

ortstillägg, upptagit den aflöning, som eljest skulle tillkomma tjänsteman i tredje normalgraden efter intjänadt ålderstillägg.

I öfverensstämmelse härmed hemställer kommittén, att chefen för mynt- och justeringsverket må erhålla, jämte fri bostad och bränsle, lön 5,600 och tjänstgöringspenningar 2,500, tillhopa 8,100 kronor.

Förste ingenjören, hvilken skulle erhålla en stor del af de åligganden, som nu tillhöra kontrolldirektören, har kommittén, med hänsyn till hans ansvarsfulla befattning, ansett böra, i hvad den kontanta aflöningen angår, likställas med tjänstemän i andra normalgraden vid centrala ämbetsverk, såsom deras aflöning blifvit bestämd vid 1907 och 1908 årens riksdagar, dock utan ortstillägg af samma anledning som myntdirektören.

Kommittén hemställer alltså, att förste ingenjören må erhålla, jämte fri bostad och bränsle, lön 3,600 och tjänstgöringspenningar 1,800, tillhopa 5,400 kronor, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra, likaledes med 500 kronor, efter ytterligare fem år.

Myntkamreraren intager för närvarande i afseende å den kontanta aflöningen en mellanställning mellan första och andra normalgraderna för tjänstemän vid centrala ämbetsverk. En dylik ställning har kommittén ansett böra bibehållas för kamreraren vid det nya verket. Hans aflöning skulle fördenskull sättas något lägre än förste ingenjörens; och hemställer kommittén i sådant hänseende, att kamreraren vid mynt- och justeringsverket må erhålla, jämte fri bostad och bränsle, lön 3,100 och tjänstgöringspenningar 1,600, tillhopa 4,700 kronor, hvartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, det ena med 500 kronor efter fem år och det andra, likaledes med 500 kronor, efter ytterligare fem år.

Ingenjören och kassören skulle enligt kommitténs förslag icke åtnjuta fri bostad och bränsle. Dessa tjänstemän synas kommittén böra uppföras i första normala lönegraden.

Kommittén hemställer fördenskull, att ingenjören och kassören må hvar för sig erhålla lön 2,200, tjänstgöringspenningar 1,500, ortstillägg 300, tillhopa 4,000 kronor, hvartill kunna komma tre ålderstillägg till lönen, hvart och ett å 500 kronor, det första efter fem år, det andra efter ytterligare fem år och det tredje efter än ytterligare fem år.

Myntgravören, hvilken enligt nu gällande stat åtnjuter jämte fri bostad och vedbrand ett arfvode af 1,500 kronor, har kommittén, särskildt med hänsyn därtill att han enligt kommitténs förslag icke skulle åtnjuta fri bostad och bränsle, ansett böra tillerkännas ett till 2,500 kronor förhöjdt arfvode. Härförutom skulle han emellertid fortfarande

undfå ersättning för de af honom för verkets räkning utförda arbeten enligt den tariff, som må varda fastställd.

Vidkommande de för det nuvarande myntverkets räkning utförda arbetena har dylik ersättning under åren 1898—1907 uppgått till följande belopp:

år 1898 . . .	kronor 2,048: —	år 1903 . . .	kronor 1,459: —
» 1899 . . .	» 1,656: —	» 1904 . . .	» 2,455: —
» 1900 . . .	» 2,168: —	» 1905 . . .	» 1,971: 50
» 1901 . . .	» 2,515: 75	» 1906 . . .	» 4,609: —
» 1902 . . .	» 2,568: —	» 1907 . . .	» 5,644: 50

Det åligger äfven myntgravören att för de pris, som uppgöras med kontrolldirektören, tillhandahålla kontrollverket såväl kontrollstampar som andra vid nämnda verk behöfliga stampar.

Den ersättning myntgravören uppburit för arbeten, utförda för kontrollverkets räkning, har under ofvannämnda tidrymd utgjort i medeltal omkring 83 kronor för år.

Myntgravören är emellertid oförhindrad åtaga sig arbeten för enskildas räkning. De biträden, han behöfver för dessa arbeten såväl som för dem, han utför för mynt- och kontrollverkens räkning, är han skyldig att själf aflöna.

Kommittén hemställer, att för myntgravören må i stat uppföras ett arfvode af 2,500 kronor.

Vaktmästaren vid verket, hvilken bland annat åligger att inom staden transportera myntposter, har enligt kommitténs mening en så ansvarsfull befattning, att kommittén ansett honom böra tillerkännas lön och tjänstgöringspenningar till enahanda belopp, som tilldelats exempelvis förste vaktmästaren vid statskontoret, nämligen lön 900 och tjänstgöringspenningar 450, eller tillhopa 1,350 kronor.

I likhet med öfriga tjänstinnehafvare vid mynt- och justeringsverket, för hvilka föreslagits fri bostad och bränsle, skulle icke heller för vaktmästaren ifrågakomma något ortstillägg. Att däremot, såsom föreskrifvits i fråga om vaktmästare vid nyreglerade verk, för förmånen af fri bostad och bränsle ytterligare afdraga något å lönen, har kommittén ansett sig ej böra föreslå i nu förevarande fall, där förmånen af fri bostad och bränsle skulle medföra icke blott rättighet utan äfven skyldighet att vara boende inom den fastighet, där verket inrymmes.

Under åberopande af hvad sålunda anförts, hemställer kommittén, att vaktmästaren vid mynt- och justeringsverket må erhålla, jämte fri

bostad och bränsle, lön 900 och tjänstgöringspenningar 450, tillhopa 1,350 kronor.»

Departements-chefen.

Någon ändring lärer icke böra göras i den hittills tillämpade ordningen, att vissa tjänstemän vid mynt- och kontrollverken åtnjutit fri bostad inom den statsverkets fastighet, som disponerats af nämnda verk. Vid löneregleringen år 1876 ansågs ur statsverkets synpunkt behöfligt att sålunda upplåta bostad åt myntdirektören, kontrolldirektören, myntkamreraren, myntgravören och den för båda verken gemensamme vaktmästaren. Dylikt behof synes mig fortfarande föreligga i fråga om chefen för det nya verket samt dennes närmaste män, förste ingenjören och kamreraren, äfvensom vaktmästaren. I öfverensstämmelse med löneregleringskommittén förordar jag därför, att bland aflöningsförmånerna för bemälde fyra befattningshafvare må ingå fri bostad och bränsle, dock med skyldighet för dem att vara boende i de upplåtna bostadslägenheterna.

Med afseende å de kontanta aflöningsförmånerna utöfver bostadsförmånen har löneregleringskommittén uppfört chefen för mynt- och justeringsverket till enahanda aflöning, som vid de nyreglerade centrala ämbetsverken tillkommer tjänstemän i tredje normalgraden efter intjänadt ålderstillägg men med afdrag af ortstillägg, eller sålunda till 8,100 kronor. Förste ingenjören har af kommittén i aflöningshänseende likställts med tjänsteman i andra normalgraden vid nyss nämndt ämbetsverk. Kamreraren har af kommittén föreslagits till något lägre aflöning än förste ingenjören, eller begynnelseaflöning af 4,700 kronor med två ålderstillägg å 500 kronor efter respektive 5 och 10 år. Vaktmästaren skulle enligt kommitténs förslag erhålla en kontant aflöning af 1,350 kronor, hvilket motsvarar aflöning åt förste vaktmästare å statskontorets nya stat med afdrag af sådan vaktmästare tillerkändt ortstillägg af 150 kronor.

Med hänsyn till den särskilda beskaffenheten af ifrågavarande befattningshafvares arbete och det därmed förenade ansvaret synes mig ifrågavarande aflöningar vara väl afvägda. Jag förordar sålunda kommitténs förslag angående aflöningsförmånerna till ifrågavarande fyra befattningshafvare vid mynt- och justeringsverket.

Ej heller har jag något att erinra mot de af kommittén föreslagna aflöningsförmåner för ingenjören och kassören vid det nya verket.

Beträffande myntgravören har kommittén föreslagit ett från 1,500 till 2,500 kronor höjdt arfvode, hvaremot den med tjänsten för närvarande förenade bostadsförmån skulle bortfalla. Utöfver arfvodet skulle

myntgravören äfven efter löneregleringen undfå ersättning för de af honom för verkets räkning utförda arbeten enligt fastställd tariff. Af de af mig nyss anförda siffror, hämtade ur kommitténs betänkande, framgår, att myntgravören utom arfvodet å 1,500 kronor uppburit dylik ersättning från myntverket under år 1906 med 4,609 kronor och under år 1907 med 5,644 kronor 50 öre, hvilka belopp visa en betydande stegring i förhållande till de af kommittén meddelade ersättningsbeloppen för åren 1898—1905. Enligt af t. f. myntdirektören sedermera lämnad uppgift har ifrågavarande ersättning till myntgravören under år 1908 uppgått till 3,565 kronor 50 öre. Jämte fri bostad och vedbrand samt arfvode af 1,500 kronor äfvensom ersättning till ett ringa belopp från kontrollverket har myntgravören sålunda under hvart och ett af de sista tre åren uppburit särskild ersättning för utförda arbeten åt myntverket med i medeltal 4,600 kronor. Vid ett årsarfvode i enlighet med kommitténs förslag af 2,500 kronor skulle myntgravören alltså kunna antagas komma att från mynt- och justeringsverket uppbära tillhopa öfver 7,000 kronor om året. Vid det förhållande att myntgravören är och äfven efter omorganisationen skulle blifva oförhindrad att åtaga sig arbeten för enskildas räkning samt sålunda hans tid och arbetskraft icke komme att fullt tagas i anspråk för mynt- och justeringsverket, skulle en dylik ersättning för hans befattning vid nämnda verk måhända kunna anses väl hög. Emellertid har t. f. myntdirektören meddelat, att de nyssnämnda höga ersättningsbeloppen för åren 1906—1908 böra betraktas såsom rent tillfälliga, beroende på ovanligt stor tillverkning för statens räkning af stämplar till belöningsmedaljer. Med hänsyn härtill och med beaktande tillika, att myntgravören liksom för närvarande skulle vara skyldig att själf aflöna de biträden, som han behöfver, vid arbete såväl för mynt- och justeringsverkets som för enskildas räkning, finner jag mig böra tillstyrka det af kommittén för myntgravören föreslagna arfvodet af 2,500 kronor.

Aflöningsvillkor.

Såsom jag förut antydt, bör i den instruktion, som lärer komma att af Eders Kungl. Maj:t utfärdas för mynt- och justeringsverket, därest ny aflöningsstat blir för detsamma fastställd, uppställas såsom förutsättning för nämnda stat, att samtliga ordinarie tjänstinnehafvare skola, i den mån ej undantag kunna anses böra stadgas eller för särskilda fall efter pröfning medgifvas, vara i tjänstelokalen tillstädes minst 6 timmar hvarje söckendag.

I fråga om aflöningsvillkor i öfrigt har kommittén anfört, att vid den blifvande staten för mynt- och justeringsverket syntes böra i tillämpliga

delar — och således äfven i fråga om semesterförmån — fästas enahanda aflöningsvillkor, som vid 1907 års riksdag antogos för statskontoret, med tillägg af en från aflöningsreglementet för tjänstemän och betjänte vid postverket hämtad bestämmelse. Enligt § 3 i nämnda aflöningsreglemente, sådan denna paragraf lyder jämlikt nådiga kungörelsen den 28 juni 1907, är tjänsteman af lägre grad hos generalpoststyrelsen skyldig, äfven när det erfordras till följd af tjänsteresor, att mottaga förordnande å högre befattning i styrelsen med viss tidsbegränsning. En dylik bestämmelse har kommittén ansett lämplig äfven vid det nu ifrågavarande verket.

Då kommittén ansett sig böra upptaga förmånen af semester äfven för tjänstemän vid detta verk, har kommittén gjort detta under den uttryckliga förutsättning, att af de tjänstemän, som skulle vara skyldiga att vara boende vid verket, allenast en i sänder finge vara semesterledig.

Emot hvad löneregleringskommittén i nu berörda hänseenden anfört finner jag intet att erinra.

Anslag till vikariatsersättningar.

Löneregleringskommittén har vidare anfört följande.

»Enligt kommitténs förslag till aflöningsvillkor skulle vederbörande tjänstemän vid mynt- och justeringsverket äga årligen åtnjuta semester, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång. Den ersättning till vikarier, som i följd däraf blefve behöflig, har kommittén ansett böra utgå af ett särskildt i staten för verket uppfördt anslag, hvarifrån äfven borde utgå ersättning till vikarier för tjänstemän under dessas tjänsteresor. Detta anslags storlek har af kommittén beräknats till 1,200 kronor.»

I likhet med kommittén hemställer jag, att till vikariatsersättningar under semestrar och tjänsteresor må i staten för mynt- och justeringsverket uppföras ett anslag af 1,200 kronor.

Omkostnader för aflönande af extra biträden, verkmästare, arbetare, m. fl.

Kommittén har vidare anfört följande:

»Myntdirektören äger enligt gällande instruktion (§ 5) att antaga och afskeda extra kontorsbiträde samt verkmästare och arbetare vid myntverket äfvensom att bestämma deras arfvoden och öfriga förmåner, allt efter samråd med myntkamreraren. De för aflöning åt sådan personal erforderliga medlen utgå, enligt hvad kommittén inhämtat, direkt af myntverkets inkomster.

Vid kontrollverket äger kontrolldirektören, enligt § 4 af den för detta verk gällande instruktion, i mån af behof antaga extra biträden

för proberingen samt kansli- och räkenskapsgöromålen, och äger kontrolldirektören att till dessa biträden utbetala arfvoden af de till expenser vid verket anslagna medel. Äfven de arbetsbiträden, som behöfvas vid kontrollverket för städning, proftagning, stämpling m. m., antagas af kontrolldirektören. Jämväl arfvoden till dessa arbetsbiträden utgå, enligt hvad upplyst blifvit, af nyssberörda expensmedel.

Det anslag, hvarifrån samtliga dessa utgifter vid kontrollverket bestridas, är i riksstaten under sjunde hufvudtiteln upptaget såsom förslagsanslag med titel »omkostnader för kontrollverket».

Därest kommitténs förslag om mynt- och kontrollverkens sammanslagning vinner bifall, torde det icke vara lämpligt, att olika bestämmelser gälla beträffande de anslagstitlar, från hvilka aflöningarna böra utgå till den ifrågavarande personalen vid å ena sidan den afdelning af det nya verket, som afser mynttillverkningen, och å andra sidan den afdelning, som har till uppgift att ombesörja proberingen och kontrollstämplingen m. m.

Att, i motsats till hvad som är fallet beträffande nu gällande stater för mynt- och kontrollverken, uti staten för det nya verket uppföra något särskildt anslag till bestridande af omkostnaderna för aflönande af extra biträden för probering eller kontorsgöromål, verkmästare, arbetare, stämplingsbiträden och dylika har kommittén trott sig ej böra föreslå, likasom kommittén ock ansett sig böra lämna öppet, huruvida dessa omkostnader må böra utgå direkt af verkets inkomster eller från ett för ändamålet i riksstaten uppfördt förslagsanslag.»

Departementschefen.

Beträffande ifrågavarande af kommittén berörda förhållanden torde jag få lämna en något utförligare redogörelse.

Utöfver aflöning till de på ordinarie stat uppförda befattningshafvarna förekomma vid mynt- och kontrollverken åtskilliga utgifter, nämligen dels vid myntverket aflöningar åt arbetare med flera kostnader för mynttillverkningen dels ock vid kontrollverket expenser m. m. vid proberingen af guld och silfver, rese- och traktamentsersättning åt kontrolldirektören och kontrollverkets ombud i landsorterna samt alla öfriga utgifter i och för kontrollstämplingen m. m.

Såsom löneregleringskommittén erinrat, bestridas ifrågavarande utgifter på olika sätt.

Före år 1876 var i riksstaten uppfördt ett reservationsanslag å 12,000 kronor »till myntverkets drift och underhåll». Enär å detta anslag rätt betydliga behållningar uppkommit, och den vinst, som myntverket drog från tillverkningen af skiljemynt, ansågs böra åtminstone

under den närmaste framtiden blifva tillräcklig för bestridandet af myntverkets drift- och underhållskostnader, beslöt 1876 års Riksdag på Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, att berörda anslag skulle uteslutas ur riksstaten. Såsom en följd häraf öfverfördes anslagets behållning vid 1876 års slut till sjunde hufvudtitelns besparingsfond, och myntverkets ifrågavarande utgifter hafva sedan dess bestridts direkt af myntverkets inkomster, hvilka jämte verkets utgifter och nettobehållning redovisas å sjunde hufvudtitelns besparingsfond under rubriken »för myntverket reserverade medel». Behållningen af myntverkets rörelse tages sedermera i anspråk för statsregleringen. I beräkningen af statsverkets inkomster för år 1910 ingick sålunda bland öfverskottet å 1907 års statsreglering 1,314,995 kronor 79 öre af myntverkets behållning för år 1907.

För bestridande af förenämnda utgifter vid kontrollverket har alltsedan år 1858 i riksstaten under sjunde hufvudtiteln varit uppfördt ett förslagsanslag med titel »omkostnader för kontrollverket». År 1906 höjdes detta anslag till 15,000 kronor. Kontrollstämpelmedlen redovisas och inlevereras till statskontoret af kontrollverket. De upptagas bland statsverkets ordinarie inkomster.

I likhet med löneregleringskommittén anser jag det icke vara lämpligt, att, efter mynt- och kontrollverkens sammanläggning till ett verk, omkostnaderna för å ena sidan mynttillverkningen m. m. och å andra sidan proberingen och kontrollstämplingen utgå af olika medel. Att bibehålla denna anordning synes mig desto mera oändamålsenligt, som genom justeringsärendenas öfverflyttande till mynt- och justeringsverket jämväl uppbörd och redovisning af justeringsafgifterna skulle tillhöra detta verk. Justeringsafgifterna ingå nu i statsverkets räkenskap bland »extra uppbörd».

Enhetlighet och reda i förevarande hänseende främjas enligt min åsikt bäst på det sätt, att samtliga ifrågavarande utgifter vid mynt- och justeringsverket bestridas direkt af de inkomster, som härröra från mynt- och medaljtillverkningen, och af inflytande afgifter för probering och värdering af guld och silfver jämte justeringsafgifterna samt att dessa utgifter redovisas på enahanda sätt, som för närvarande sker med myntverkets omkostnader, nämligen i sammanhang med inlevereringen till statskontoret af behållningen af myntverkets rörelse. Denna anordning förhindrar på intet vis, att i verkets räkenskaper kommer till synes, huru omkostnaderna belöpa på de särskilda verksamhetsgrenarna inom mynt- och justeringsverket.

Justeringsafgifterna skulle då icke vidare uppföras bland extra

uppbörd utan jämte behållningen af myntningsverksamheten ingå i sjunde hufvudtitelns besparingsfond såsom »för mynt- och justeringsverket reserverade medel». Att med berörda medel nu sammanföra kontrollstämpelmedlen synes mig däremot ej vara rätt lämpligt, enär, såsom nämndt, dessa medel i riksstaten upptagas bland statsverkets ordinarie inkomster och desammas öfverförande till annan inkomsttitel sålunda skulle föranleda en rubbning i statsregleringen.

Såsom fördelar med den nu föreslagna anordningen synes mig vara att beakta, att bokföringen i viss mån förenklas, att kontrollstämpelmedlen kunna i vanlig ordning inlevereras till statskontoret samt att det särskilda förslagsanslaget till omkostnader för kontrollverket kan uteslutas ur riksstaten.

Kostnadsberäkning.

Medan de för mynt- och kontrollverken nu gällande stater sluta å tillhopa ..... kronor 20,300
skulle, enligt det af mig nu förordade förslaget, staten
för mynt- och justeringsverket sluta å..... „ 31,250
och således öfverstiga nu gällande stater med 10,950 kronor.

Därest emellertid till slutsumman i de nuvarande staterna lägges det extra lönetillägg, som för år 1908 tillkommit den i samma stater upptagna personalen, tillhopa 1,160 kronor, varder totalsumman 21,460 kronor och den verkliga ökningen i utgifter 9,790 kronor.

Härvid vill jag emellertid erinra, att vid dessa beräkningar hänsyn icke tagits till ålderstillägg, hvilka fortfarande såsom hittills skulle utgå af sjunde hufvudtitelns gemensamma anslag till ålderstillägg.

På grund af hvad jag sålunda anfört, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen, att

dels nuvarande mynt- och kontrollverken må förenas till ett verk, benämndt mynt- och justeringsverket, till hvilket från kontroll- och justeringsstyrelsen öfverflyttas öfverinseendet öfver justeringsväsendet i riket;

dels godkänna följande förslag till aflöningsstat för mynt- och justeringsverket att tillämpas från och med år 1910:

	Kronor.					
	Lön.	Tjänstgöringspenningar.	Arfvode.	Ortstillägg.	Summa.	
Myntdirektören, jämte fri bostad och bränsle	5,600	2,500	—	—	8,100	
1 förste ingenjör, jämte fri bostad och bränsle	3,600	1,800	—	—	5,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 kamrerare, jämte fri bostad och bränsle	3,100	1,600	—	—	4,700	
1 ingenjör	2,200	1,500	—	300	4,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 kassör	2,200	1,500	—	300	4,000	
1 myntgravör	—	—	2,500	—	2,500	
1 vaktmästare, jämte fri bostad och bränsle	900	450	—	—	1,350	
Till vikariatsersättningar	—	—	—	—	1,200	
Summa	—	—	—	—	31,250	

dels godkänna följande villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten upptagna aflöningsförmåner, nämligen:

att innehafvare af ordinarie befattning vid mynt- och justeringsverket skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid en möjligen inträdande förändrad organisation af verket eller dess särskilda afdelningar eller eljest i allmänhet kan varda stadgad, samt i sådant hänseende, äfvensom därest verkets ställning inom statsförvaltningen så förändras, att detsamma ej längre kan anses såsom självständigt ämbetsverk, eller därest vissa ifrågavarande verk tillhörande göromål öfverflyttas till annat ämbetsverk, vara pliktig att, med bibehållande af den tjänstegrad och den aflöning han innehar, efter ny eller förändrad arbetsordning sköta de med befattningen förenade göromål eller, efter Kungl. Maj:ts förordnande, tjänstgöra i det verk, till hvilket göromålen öfverlämnas;

att med ordinarie befattning vid mynt- och justeringsverket icke må förenas annan tjänst å rikets, Riksdagens eller kommuns stat;

att med ordinarie befattning i nämnda verk ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroj försedt eller blifvit såsom aktiebolag registreradt, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning af hvad slag som helst, såframt ej, hvad angår myntdirektören, Kungl. Maj:t och, hvad angår innehafvare af annan befattning, myntdirektören, uppå därom gjord framställning och efter pröfning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid mynt- och justeringsverket, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att tjänstgöringspenningar få uppbäras endast för den tid, befattnings innehafvare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester, men för den tid, han eljest varit från tjänstgöring befriad, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som af sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen jämte ortstillägg, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos Riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning afstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten utöfver sina tjänstgöringspenningar afstå så mycket af lönen eller ortstillägget, som för befattningens uppehållande erfordras eller eljest pröfvas skäligt;

att aflöning ej må utgå till tjänstinnehafvare för tid, hvarunder han afhållit sig från tjänstgöring utan att hafva i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehafvare varder afstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del af hans aflöning, som icke pröfvas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej finnes skäligt låta honom uppbära något däraf;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras till följd af tjänsteresor eller för beredande af semester, tjänsteman af lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning vid mynt- och justeringsverket, densamma, mot åtnjutande i förstnämnda fall af de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest af däremot svarande belopp i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår;

att, därest förhöjning af lönen efter viss tids fortsatt innehafvande af befattning i samma lönegrad är i staten medgifven, tidpunkten för

första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år, under villkor att innehafvaren under mer än fyra femtedelar af den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med godt vitsord bestridt sin egen eller, på grund af förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester, och för andra förhöjningen efter ytterligare fem år, på samma villkor, samt för tredje förhöjningen, därest sådan kan ske, efter än ytterligare fem år, äfvenledes på samma villkor under iakttagande, hvad hvar och en af omförmälda löneförhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, hvarunder den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd; börande löntagare därvid tillgodoräknas den tid, som före den nya aflöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till motsvarande eller jämförlig befattning vid de hittillsvarande mynt- och kontrollverken, vare sig på grund af fullmakt eller konstitutorial eller på grund af förordnande i följd af frågan om nämnda verks omorganisation;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande af löneförhöjning, redan uppnått den lefnads- och tjänsteålder, som berättigar honom till pension, icke må tillträda samma förhöjning;

att tjänstemännen äga årligen, när sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester, myntdirektören, förste ingenjören och kamreraren en hvar under en och en half månad samt tjänstemännen af första lönegraden en hvar under en månad;

att tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att begagna sig af semester å tid af året, som af myntdirektören bestämmes;

att vid afgång från tjänsten till följd af afskedstagande, entledigande eller dödsfall själfva lönen äfvensom ortstillägg utgå till månadens slut;

att i fråga om skyldighet att från tjänsten afgå äfvensom i fråga om rätt till pension skall gälla hvad i särskild lag angående civila tjänstinnehafvares rätt till pension är vid tiden för den nya lönestatens ikraftträdande eller, såvidt angår innehafvare af befattning, som därefter tillträdes, vid tillträdet till befattningen stadgadt; samt

att den, som tillträder den nya aflöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande af eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels förklara,

ej mindre, att en hvar, som med eller efter 1910 års ingång tillträder befattning vid mynt- och justeringsverket, skall vara pliktig att underkasta sig nu omförmälda villkor och bestämmelser;

än äfven att de förutvarande innehafvare af befattningar vid mynt- och kontrollverken, hvilka icke före den 1 november 1909 anmäla, att de vilja underkasta sig den nya aflöningsstaten samt nämnda villkor och bestämmelser, och som icke lagligen kunna därtill förbindas, skola varda bibehållna vid dem dittills tillkommande aflöningsförmåner äfvensom, i den mån ej annat föranledes af bestämmelserna i förenämnda lag, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit dem;

dels i riksstaten under sjunde hufvudtiteln, i stället för det därstädes för närvarande uppförda ordinarie anslag till mynt- och kontrollverken, uppföra ett ordinarie anslag till mynt- och justeringsverket å 31,250 kronor;

dels medgifva, att alla för mynt- och justeringsverkets verksamhet erforderliga omkostnader må bestridas af de inkomster, som uppstå i sammanhang med myntnings- och justeringsverksamheten;

dels och, under förutsättning af bifall till sistnämnda hemställan, ur riksstaten utesluta det under sjunde hufvudtiteln å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget å 15,000 kronor med titel »omkostnader för kontrollverket».

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt .... vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Axel Alexanderson.